

NPO DETAILANALYSE

2024-10-20_POW_05755793

Uitzending: NPO-Sending | 2024-10-20 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 20:25

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE **1.8/10** *Onopvallend*

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R) **5.0 / 10** *Evenwichtig*

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof is in juli 2024 aangetreden als extraparlamenteair kabinet, gesteund door PVV (37 zetels), VVD (24 zetels), NSC (20 zetels) en BBB (7 zetels). Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA met 25 zetels, gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), SGP (3 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels) en FvD (3 zetels).

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Socialistisch, anti-markt
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie	Klimaat, sociaal, human asiel
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat
D66	4.8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal
VVD	7.0	24	Regering	Liberaal, vrije markt
BBB	7.5	7	Regering	Agrarisch-populistisch
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, conservatief
PVV	9.2	37	Regering	Anti-islam, migratiestop
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, soevereiniteit

De coalitie staat onder druk door interne meningsverschillen over het asielbeleid, waarbij NSC en VVD regelmatig botsen met de harde PVV-lijn. Het klimaatdebat is gepolariseerd tussen de coalitie (die klimaatwetgeving wil afzwakken) en de linkse oppositie. De verhouding tussen de overheid en de publieke omroep is gespannen, mede doordat PVV de NPO herhaaldelijk als "linkse omroep" heeft bestempeld. Sociaaleconomische thema's zoals koopkracht en woningmarkt domineren het maatschappelijk debat.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarvan artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist over het totale aanbod. Het NPO-stelsel is gefragmenteerd via omroepverenigingen (BNNVARA, AVRO TROS, KRO-NCRV e.a.) met eigen redactionele verantwoordelijkheid. De politieke druk op de NPO is de afgelopen jaren toegenomen, met name vanuit de PVV-fractie.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
VVD	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
PVV	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
GL-PvdA	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
NSC	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
D66	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
BBB	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
CDA	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
SP	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing

Samenvatting partijbias

- Nauwkeurigste weergave: Niet van toepassing — geen partijpolitieke inhoud in de uitzending
- Sterkste vertekening: Niet van toepassing
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.0
- Conclusie: Deze uitzending betreft een kort nieuwsbulletin () met berichten over Gaza, busvervoer in Gelderland, overstromingen in Italië, een aanlegsteiger-ongeluk in de VS en een DJ-ranglijst. Er worden geen partijpolitieke standpunten ingenomen, geen partijen bij naam genoemd en geen politieke debatten gevoerd. Een beoordeling van partijpolitieke bias is daarom niet mogelijk op basis van dit materiaal.

Links-Rechts-Algemene Tendens

TENDENTIESCORE: 0.0

INDELING: Evenwichtig

Motivering: De uitzending bevat uitsluitend feitelijke nieuwsberichten zonder politieke duiding, commentaar of framing in een links-rechts-richting. Er worden geen politieke actoren geciteerd, op één uitzondering na: president Biden wordt vermeld in verband met een rouwverklaring na het aanlegsteiger-ongeluk in Georgia. Dit is een feitelijke vermelding zonder politieke lading. Er is geen aanwijsbare links- of rechtsbegunstigende tendens.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Journaal (kort bulletin, TT888)
- Datum: 20.10.2024
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/verslaggever: Niet bij naam genoemd in transcript
- Geïnterviewde personen: Geen interviews — uitsluitend presentatie van nieuwsberichten

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek spectrum
Joe Biden (vermeld)	President Verenigde Staten	Democratische Partij (VS)	Centrum-links (VS)
Martin Garrix (vermeld)	DJ/artiest	Geen	Niet politiek

Hoofdonderwerp

Een kort nieuwsbulletin met vijf afzonderlijke nieuwsberichten zonder overkoepelend thema.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENKEUZE

1/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

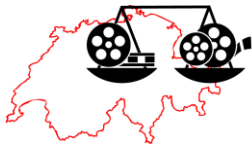
Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

In deze uitzending worden geen experts geïnterviewd of geciteerd. Het bulletin bestaat uitsluitend uit presentatie van nieuwsfeiten door de presentator. Er zijn geen gastexperts, geen wetenschappers, geen beleidsmakers en geen andere externe bronnen die mondeling aan het woord komen.

Ontbrekende expertengroepen:

- Internationaalrechtelijk expert bij het Gaza-bericht
- Vervoerskundige of consumentenorganisatie bij het EBS-bericht
- Meteoroloog of klimaatwetenschapper bij het Italië-bericht

Samenvatting: Omdat er geen experts worden opgevoerd, is er geen sprake van een selectieve of vertekende expertenkeuze. De score van 1/10 reflecteert het ontbreken van enige expertinbreng, wat voor een kort bulletin gebruikelijk is maar de informatiewaarde beperkt.

2. BRONKEUZE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Persbureaus (niet nader gespecificeerd) — Gaza-slachtoffers

Tijdstempel: 00:19

Uitspraak

***Tientallen mensen raakten gewond, melden persbureaus op basis van informatie van Hamas.**

(a) Financiering en dragerschap: Persbureaus (vermoedelijk AP, AFP, Reuters) zijn commercieel gefinancierd en doorgaans redactioneel onafhankelijk.

(b) Structureel belangenconflict: De informatie is afkomstig van Hamas, een partij in het conflict met een direct belang bij bepaalde berichtgeving. Dit wordt in de uitzending expliciet vermeld, wat methodologisch correct is.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijke humanitaire organisatie ter plaatse ontbreekt.

Bron 2: Israëliisch leger — dodental Gaza

Tijdstempel: 00:31

Uitspraak

***Volgens het Israëliische leger ligt het dodental lager.**

(a) Financiering: Staatsmilitaire instantie, gefinancierd door de Israëliische overheid.

(b) Structureel belangenconflict: Het Israëliische leger is directe partij in het conflict en heeft belang bij een lagere dodentelling in de berichtgeving.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijke verificatiebron (bijv. VN OCHA) ontbreekt.

Bron 3: Omroep Gelderland — EBS-busuitval

Tijdstempel: 01:16

Uitspraak

***blijkt uit onderzoek van Omroep Gelderland.**

(a) Financiering: Regionale publieke omroep, gefinancierd via NPO-stelsel en provinciale bijdragen.

(b) Structureel belangenconflict: Geen direct belangenconflict; regionale omroep heeft belang bij regionale nieuwswaarde maar niet bij een specifieke uitkomst.

(c) Ontbrekende tegenbron: EBS zelf wordt niet direct geciteerd; de vervoerder wordt alleen indirect vermeld.

Geruchtentoets (strafpunten):

Geen beweringen zonder primaire bron aangetroffen. De uitzending is zorgvuldig in het attribueren van informatie aan bronnen, inclusief de expliciete vermelding dat aantallen niet onafhankelijk te controleren zijn.

Samenvatting: De bronkeuze is beperkt maar methodologisch redelijk verantwoord. De expliciete vermelding van Hamas als informatieverstrekker en de onmogelijkheid van onafhankelijke verificatie zijn journalistiek correct. Het ontbreken van onafhankelijke humanitaire bronnen bij het Gaza-bericht en het ontbreken van een directe reactie van EBS zijn zwakke punten.

3. TIJDSVERDELING

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd per onderwerp:

- Gaza-conflict: ca. 1 min. 10 sec. (ca. 23%)
- EBS-busuitval: ca. 45 sec. (ca. 15%)
- Overstromingen Italië: ca. 1 min. 15 sec. (ca. 25%)
- Aanlegsteiger-ongeluk Georgia (VS): ca. 50 sec. (ca. 17%)
- Martin Garrix / DJ Mag: ca. 40 sec. (ca. 13%)
- Weerbericht: ca. 20 sec. (ca. 7%)
- Presentator (totaal): ca. 5 min. (100% — enige spreker)

Samenvatting: Omdat er geen gasten of geïnterviewden zijn, is er geen sprake van een ongelijke tijdsverdeling tussen verschillende posities of personen. De tijdsverdeling over onderwerpen is redelijk evenredig. De score van 2/10 reflecteert het ontbreken van enige tegenstem of alternatief perspectief, wat inherent is aan het format van een kort nieuwsbulletin.

4. WEGLATEN (Selectieve weglating)

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglatting 1: Internationaalrechtelijke context bij Gaza-bericht

Context

Er wordt geen melding gemaakt van lopende procedures bij het Internationaal Strafhof of VN-resoluties over het conflict in Gaza.

Relevant bij: 00:11–01:13

Werking: Het weglaten van de internationale juridische context suggereert dat het conflict uitsluitend een militaire aangelegenheid is, zonder normatief kader.

Weglatting 2: Perspectief van reizigers en gemeenten bij EBS-bericht

Context

Het bericht over de busuitval bevat uitsluitend cijfers en een reactie van EBS (indirect). Reizigers, gemeenten of de provincie als concessieverlener komen niet aan het woord.

Relevant bij: 01:13–01:55

Werking: Het weglaten van het reizigersperspectief maakt het bericht eenzijdig informatief zonder menselijke dimensie of maatschappelijke impact.

Weglatting 3: Klimaatcontext bij Italië-overstromingen

Context

De overstromingen worden beschreven als weersomstandigheid, maar er wordt geen verband gelegd met klimaatverandering of structurele kwetsbaarheid van de regio.

Relevant bij: 01:55–03:01

Werking: Het weglaten van de klimaatcontext reduceert een structureel probleem tot een incidentele weersgebeurtenis.

Samenvatting: De weglatingen zijn deels inherent aan het korte bulletinformat, maar de afwezigheid van internationaalrechtelijke context bij het Gaza-bericht en de klimaatcontext bij het Italië-bericht zijn redactionele keuzes die het informatieve beeld beperken.

Ontbrekende stemmen

- Internationaalrechtelijk expert (VN of ICJ): Had de juridische kwalificatie van de aanval in Beit Lahiya kunnen duiden
- Onafhankelijke humanitaire organisatie (bijv. MSF/Artsen zonder Grenzen): Had de humanitaire situatie in Noord-Gaza kunnen bevestigen of nuanceren
- Reiziger of gemeentewoordvoerder Deventer/Heerde: Had de concrete gevolgen van de busuitval voor dagelijkse reizigers kunnen illustreren
- Woordvoerder provincie Gelderland (concessieverlener): Had de handhavingspositie van de overheid tegenover EBS kunnen toelichten

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Klimaatwetenschapper of meteoroloog: Had de overstromingen in Italië in een bredere klimaatcontext kunnen plaatsen
- Ooggetuige of hulpverlener Sapelo Island: Had de menselijke dimensie van het aanlegsteiger-ongeluk kunnen verdiepen
- Woordvoerder EBS: Had de eigen verklaring voor de personeelstekorten kunnen geven (nu alleen indirect geciteerd)
- Vertegenwoordiger lokale gemeenschap Sapelo Island: Had de culturele betekenis van de viering kunnen toelichten

5. CIJFERGEBRUIK

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1: Dodental Gaza

Tijdstempel: 00:11

Getal: "meer dan 80 mensen om het leven zijn gekomen" (Hamas-bron) vs. "het dodental lager" (Israëliësch leger)

Dimensies: (a) Absolute waarde — twee tegenstrijdige absolute getallen gepresenteerd; (b) Aandeel — geen verhouding tot totale bevolking of eerdere aanslagen; (c) Trend — geen vergelijking met eerdere incidenten

Ontbrekende context

Geen historische vergelijking, geen cumulatief dodental voor de gehele operatie in Noord-Gaza

Werking: De twee tegenstrijdige getallen worden naast elkaar geplaatst zonder methodologische toelichting over hoe ze tot stand zijn gekomen, wat de kijker geen handvatten geeft voor beoordeling.

Bevinding 2: EBS-busuitval

Tijdstempel: 01:28–01:32

Getal: "gemiddeld zo'n 4% van de bussen niet" vs. "de 0,2 procent die is afgesproken"

Dimensies: (a) Absolute waarde — niet vermeld; (b) Aandeel — beide percentages worden correct gepresenteerd; (c) Trend — geen ontwikkeling over tijd (verbeterd of verslechterd?)

Ontbrekende context

Het absolute aantal uitgevallen ritten per dag ontbreekt, evenals de trend over de afgelopen maanden.

Werking: De vergelijking van 4% met 0,2% is effectief en illustratief, maar het ontbreken van een trendlijn verhindert beoordeling of de situatie verbetert of verslechtert.

Samenvatting: Het cijfergebruik is over het algemeen correct en transparant, met name de expliciete vermelding van de onmogelijkheid van onafhankelijke verificatie bij de Gaza-cijfers. De ontbrekende trendanalyse bij de EBS-cijfers is een beperking maar geen manipulatie.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Er zijn geen gevallen van guilt by association aangetroffen in deze uitzending. Geen personen of organisaties worden in verband gebracht met negatieve groepen of ideeën op een manier die als diskrediterend kan worden aangemerkt.

Samenvatting: Geen bevindingen. De uitzending bevat geen associatieve diskrediteringstechnieken.

7. TIMING

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1: Gaza-bericht als openingsbericht

Positie: 00:11 (begin)

Inhoud: "Bij een Israëlische aanval in het noorden van Gaza zouden meer dan 80 mensen om het leven zijn gekomen."

Timing-effect

Het Gaza-bericht opent het bulletin, wat het de hoogste nieuwswaarde toekent. Dit is een redactionele keuze die het conflict als het belangrijkste nieuws van het moment positioneert. Gezien de omvang van het conflict is dit journalistiek verdedigbaar, maar het is een keuze die niet neutraal is.

Bevinding 2: Martin Garrix als afsluiter

Positie: 03:50 (einde)

Inhoud: "Martin Garrix is gisteravond opnieuw uitgeroepen tot de populairste dj van de wereld."

Timing-effect

Het lichte, positieve bericht over Garrix sluit het bulletin af, wat een klassieke "feel-good ending"-techniek is. Dit is een gangbare journalistieke praktijk maar creëert een bewuste emotionele afsluiting.

Samenvatting: De plaatsing van het Gaza-bericht als openingsbericht en het Garrix-bericht als afsluiter zijn herkenbare redactionele keuzes die de toon van het bulletin mede bepalen, maar niet als manipulatief kunnen worden aangemerkt.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodologisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling dient het uitlokkende gebeurtenis te worden gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Er zijn geen gevallen van selectieve verontwaardiging aangetroffen. De presentator hanteert een neutrale, feitelijke toon gedurende de gehele uitzending. Er zijn geen momenten waarop emotionele betrokkenheid of verontwaardiging merkbaar is bij het ene onderwerp maar niet bij het andere.

Verontwaardigingsgraad: 0/5

Selectiviteit: 0/5

Samenvatting: Geen bevindingen. De presentatiestijl is consistent neutraal over alle onderwerpen.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve weglating — totaalbeeld)

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1: Gaza — ontbrekende humanitaire context

Tijdstempel: 00:11–01:13

Ontbrekend perspectief/feit: De bredere humanitaire situatie in Noord-Gaza (voedsel, water, medische zorg) wordt niet vermeld, evenmin als de reactie van internationale organisaties.

Relevantie: De aanval in Beit Lahiya vindt plaats in een context van een langdurige blokkade en humanitaire crisis die essentieel is voor begrip.

Impact

Het weglaten reduceert het bericht tot een incident zonder structurele context.

Bevinding 2: EBS — ontbrekende bestuurlijke context

Tijdstempel: 01:13–01:55

Ontbrekend perspectief/feit: De rol van de provincie als concessieverlener en de vraag of de opgelegde boete effectief is als handhavinginstrument ontbreken.

Relevantie: De bestuurlijke verantwoordelijkheid is essentieel voor begrip van het probleem en mogelijke oplossingen.

Impact

Het bericht suggereert dat het probleem uitsluitend bij EBS ligt, terwijl de concessiestructuur ook een rol speelt.

Bevinding 3: Italië — ontbrekende structurele context

Tijdstempel: 01:55–03:01

Ontbrekend perspectief/feit: De regio Bologna heeft vaker te maken met overstromingen (expliciet vermeld in het transcript), maar er wordt geen verband gelegd met klimaatverandering, ruimtelijke ordening of preventiebeleid.

Relevantie: Structurele kwetsbaarheid vereist structurele duiding.

Impact

Het bericht blijft hangen op het niveau van een weersgebeurtenis zonder beleidsmatige of wetenschappelijke context.

Samenvatting: De volledigheidsgreken zijn deels inherent aan het korte bulletinformat, maar de afwezigheid van structurele context bij drie van de vijf berichten is een patroon dat de informatiewaarde van de uitzending beperkt.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

3/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1: Gaza — gebruik van "zouden"

Tijdstempel: 00:11

Citaat	<i>**Bij een Israëlische aanval in het noorden van Gaza zouden meer dan 80 mensen om het leven zijn gekomen.**</i>
Manipulatie	Het gebruik van de conditionalis ("zouden") bij het dodental van Hamas-zijde, terwijl de Israëlische ontkenning in de indicatief wordt gesteld ("Israël ontkent dit en zegt..."), creëert een asymmetrisch epistemisch kader.
Waarom problematisch	De conditionalis bij Hamas-informatie en de indicatief bij Israëlische informatie suggereert impliciet een verschil in betrouwbaarheid, terwijl beide bronnen partij zijn in het conflict. Een consistente conditionalis voor beide bronnen zou neutraler zijn geweest.

Bevinding 2: Italië — normalisering van rampen

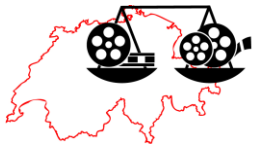
Tijdstempel: 02:48

Citaat	<i>**Deze regio heeft namelijk vaker te maken met deze weersomstandigheden.**</i>
Manipulatie	De normalisering van overstromingen als "vaker voorkomend" zonder verdere duiding kader het als een bekende, acceptabele situatie.
Waarom problematisch	De normalisering zonder klimaatcontext verhindert dat kijkers de structurele dimensie van het probleem begrijpen.

Bevinding 3: Sapelo Island — culturele context als bijzaak

Tijdstempel: 03:15

Citaat	<i>**Mensen kwamen daar samen vanwege een jaarlijkse viering van de lokale cultuur.**</i>
Manipulatie	De culturele viering wordt slechts als contextuele verklaring voor de aanwezigheid van mensen gebruikt, niet als zelfstandig nieuwselement.
Waarom problematisch	Sapelo Island heeft een bijzondere historische betekenis als gemeenschap van nakomelingen van tot slaaf gemaakten (Gullah Geechee-cultuur). Het weglaten van deze context reduceert de gemeenschap tot een anonieme menigte.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: Het framing is over het algemeen neutraal, maar de asymmetrische toepassing van de conditionalis bij het Gaza-bericht en het ontbreken van culturele context bij het Sapelo Island-bericht zijn merkbare redactionele keuzes.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1: "Zouden" — epistemische asymmetrie

Tijdstempel: 00:11 en 00:37

Citaat	<i>"zouden meer dan 80 mensen om het leven zijn gekomen" / "zouden een flatgebouw en meerdere huizen zijn geraakt"</i>
Manipulatie	Consistent gebruik van de conditionalis voor Palestijnse/Hamas-informatie.
Waarom problematisch	Neutrale alternatief zou zijn: consistent gebruik van "volgens Hamas" of "volgens het Israëlische leger" voor beide bronnen, zonder epistemisch onderscheid via de werkwoordsvorm.

Bevinding 2: "Kritieke toestand"

Tijdstempel: 01:59

Citaat	<i>"Italiaanse media spreken van een kritieke toestand in meerdere regio's."</i>
Manipulatie	De term "kritieke toestand" wordt toegeschreven aan Italiaanse media, wat de ernst van de situatie benadrukt zonder eigen journalistieke verificatie.
Waarom problematisch	Het attribueren aan "Italiaanse media" (meervoud, niet gespecificeerd) is een vage bronvermelding die de ernst van de kwalificatie niet onderbouwt.

Samenvatting: De woordkeuze is over het algemeen sober en feitelijk. De asymmetrische toepassing van de conditionalis bij het Gaza-bericht is de meest opvallende taalkundige bevinding, maar is ook een gangbare journalistieke praktijk bij onverifieerbare informatie.

12. MODERATIEGEDRAG

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodologisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling dient het uitlokkende gebeurtenis te worden gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Er zijn geen gasten of geïnterviewden in deze uitzending. Het bulletin bestaat uitsluitend uit presentatie door één presentator. Moderatiegedrag in de zin van doorvragen, onderbrekingen of sympathiebetuigingen is structureel afwezig.

Samenvatting: Niet van toepassing. Er zijn geen interacties tussen moderator en gasten in deze uitzending.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

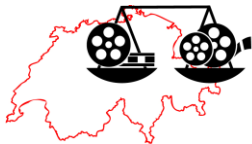
0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verschillend harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Er worden geen vragen gesteld in deze uitzending. Het bulletin bevat geen interviews of interactieve elementen.

Samenvatting: Niet van toepassing. Er zijn geen vragen gesteld in deze uitzending.

14. FALSE BALANCE

1/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1: Gaza — twee partijen, geen onafhankelijke verificatie

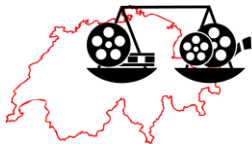
Tijdstempel: 00:19–00:34

Constructie: "melden persbureaus op basis van informatie van Hamas" vs. "Volgens het Israëlische leger ligt het dodental lager" — gevolgd door "de aantallen zijn niet onafhankelijk te controleren."

Analyse

De presentatie van twee tegenstrijdige getallen van twee conflictpartijen als gelijkwaardige informatiebronnen, gevolgd door de erkenning dat verificatie onmogelijk is, creëert een schijnbare balans. De expliciete vermelding van de verificatieproblematiek is echter journalistiek correct en voorkomt dat de false balance volledig doorzet.

Samenvatting: De Gaza-berichtgeving bevat een element van false balance door twee partijdige bronnen als gelijkwaardig te presenteren, maar de expliciete vermelding van de onmogelijkheid van onafhankelijke verificatie verzacht dit aanzienlijk. De score van 1/10 reflecteert een beperkte maar aanwezige bevinding.

15. AGENDA-SETTING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1: Gaza als militair conflict, niet als humanitaire crisis

Agenda-element: Het Gaza-bericht wordt ingekaderd als een militaire operatie (aanval, dodental, hergroepering Hamas) zonder humanitaire agenda.

Tijdstempel: 00:11 — Bewijs: "Israël ontkent dit en zegt te willen voorkomen dat Hamas zich in het gebied hergroepeert."

Alternatieve agenda: De humanitaire situatie (voedsel, water, medische zorg, ontheemding) als primair nieuwsframe.

Bevinding 2: Busuitval als technisch probleem, niet als politiek falen

Agenda-element: De EBS-busuitval wordt gepresenteerd als een operationeel probleem van een vervoerder, niet als een politiek vraagstuk over aanbestedingsbeleid en publieke dienstverlening.

Tijdstempel: 01:13 — Bewijs: "Belangrijkste oorzaak van de uitval is een tekort aan personeel."

Alternatieve agenda: De rol van de overheid als concessieverlener en de vraag of marktwerking in het openbaar vervoer werkt.

Samenvatting: De agenda-setting is consistent met een kort nieuwsbulletin dat primair feitelijk rapporteert. De keuze om Gaza als militair conflict en de busuitval als technisch probleem te framen zijn echter redactionele keuzes die alternatieve, maatschappelijk relevante agenda's uitsluiten.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht individuele scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenkeuze	H	1	Geen experts aan het woord; inherent aan bulletinformat
2	Bronkeuze	H	3	Bronnen correct geattribueerd; onafhankelijke verificatie ontbreekt bij Gaza
3	Tijdsverdeling	H	2	Geen gasten; tijdsverdeling over onderwerpen redelijk evenredig
4	Weglaten	H	4	Internationaalrechtelijke en klimaatcontext structureel afwezig
5	Cijfergebruik	H	3	Cijfers correct gepresenteerd; trendanalyse ontbreekt bij EBS
6	Schuld door associatie	H	0	Geen gevallen aangetroffen
7	Timing	H	2	Gaza als openingsbericht en Garrix als afsluiter zijn gangbare redactionele keuzes
8	Selectieve verontwaardiging	H	0	Geen verontwaardiging aangetroffen; consistente neutrale toon
9	Volledigheid	H	4	Structurele context ontbreekt bij drie van de vijf berichten
10	Framing	S	3	Asymmetrische conditionalis bij Gaza; normalisering Italië-overstromingen
11	Woordkeuze	S	2	Sober taalgebruik; epistemische asymmetrie bij Gaza-conditionalis
12	Moderatiegedrag	S	0	Niet van toepassing; geen gasten in uitzending
13	Vragen-asymmetrie	S	0	Niet van toepassing; geen interviews in uitzending
14	Schijnbalans	S	1	Gaza: twee partijdige bronnen als gelijkwaardig gepresenteerd, maar verificatieprobleem expliciet benoemd
15	Agenda-setting	S	3	Gaza als militair conflict en busuitval als technisch probleem ingekaderd

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 2.1 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 1.5 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 1.8 / 10

Dominante technieken

De 3 sterkste technieken in deze uitzending:

1. Weglaten / Selectieve weglating (Score 4): Structurele context ontbreekt bij drie van de vijf berichten — internationaalrechtelijke context bij Gaza, klimaatcontext bij Italië en bestuurlijke context bij EBS. Dit is deels inherent aan het bulletinformat maar vormt een consistent patroon van contextarme berichtgeving.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

2. Volledigheid (Score 4): Het totaalbeeld van alle onderwerpen is onvolledig door het systematisch ontbreken van alternatieve perspectieven, met name het reizigersperspectief bij EBS, de humanitaire dimensie bij Gaza en de structurele kwetsbaarheidscontext bij Italië.

3. Framing (Score 3): De asymmetrische toepassing van de conditionalis bij Gaza-informatie van Hamas-zijde versus de indicatief bij Israëlische informatie, en de normalisering van de Italië-overstromingen zonder klimaatcontext, zijn de meest opvallende framingkeuzes.

Kernboodschappen van de uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** ** "Het conflict in Gaza is een militaire operatie waarbij slachtofferaantallen onzeker zijn."

Techniek: Framing als militair conflict + epistemische conditionalis — Bewijs: 00:11, 00:31

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** ** "Martin Garrix is een trots Nederlands succes op het wereldtoneel."

Techniek: Positieve afsluiting, nationale trots — Bewijs: 03:50, 04:30

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** ** "Problemen in het openbaar vervoer zijn operationele kwesties van vervoerders, niet van politiek beleid."

Techniek: Agenda-setting, weglaten van bestuurlijke context — Bewijs: 01:13, 01:42

Motivering: De totaalscore van 1.8/10 plaatst deze uitzending in de categorie evenwichtige berichtgeving. Het bulletin is een kort nieuwsoverzicht van zonder politieke duiding, interviews of commentaar. De geconstateerde bevindingen — met name de weglating van structurele context en de asymmetrische conditionalis bij Gaza — zijn deels inherent aan het bulletininformat en deels gangbare journalistieke praktijken. Er is geen aanwijsbare politieke agenda of systematische bevoordeling van een partij of positie. De uitzending voldoet in grote lijnen aan de eisen van feitelijke, geattribueerde berichtgeving, al beperkt het ontbreken van context de informatiewaarde. Artikel 2.1 van de Mediawet vereist pluriformiteit over het totale aanbod, niet per individuele uitzending; een kort nieuwsbulletin kan niet aan alle pluriformiteitseisen voldoen.

CONCLUSIE

Deze uitzending van het NOS Journaal (kort bulletin) voldoet in grote lijnen aan de eisen van feitelijke en geattribueerde berichtgeving zoals vereist door de Mediawet 2008 artikel 2.1. De geconstateerde bevindingen — met name de weglating van structurele context bij drie van de vijf berichten en de asymmetrische toepassing van de conditionalis bij het Gaza-bericht — zijn deels inherent aan het bulletininformat en deels gangbare journalistieke praktijken die niet als manipulatief kunnen worden aangemerkt. Er is geen aanwijsbare partijpolitieke bias, geen selectieve verontwaardiging en geen systematische bevoordeling van een politieke positie. De expliciete vermelding van de onmogelijkheid van onafhankelijke verificatie bij de Gaza-slachtofferaantallen is journalistiek correct en getuigt van methodologische zorgvuldigheid. Bezien in het licht van artikel 2.1 Mediawet, dat pluriformiteit over het totale aanbod vereist en niet per individuele uitzending, levert deze uitzending geen aanwijzingen op voor een schending van de wettelijke pluriformiteitseisen.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENKEUZE	1	●
2	BRONKEUZE	3	●●
3	TIJDSVERDELING	2	●
4	WEGLATEN (Selectieve weglating)	4	●●
5	CIJFERGEBRUIK	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	0	●
7	TIMING	2	●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	0	●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve weglating — totaalbeeld)	4	●●
10	FRAMING (Kader stellen)	3	●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	2	●
12	MODERATIEGEDRAG	0	●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	0	●
14	FALSE BALANCE	1	●
15	AGENDA-SETTING	3	●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

2.1/10

Onopvallend

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

1.5/10

Onopvallend

TOTAALSCORE

1.8/10

Onopvallend

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE BEOORDELING (Mediawet art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Geen schending aanwijsbaar

Op basis van de analyse van deze uitzending zijn geen schendingen van artikel 2.1 Mediawet aanwijsbaar. De uitzending is een kort nieuwsbulletin van dat feitelijk en geattribueerd rapporteert over vijf afzonderlijke nieuwsonderwerpen. Er is geen politieke duiding, geen partijpolitieke bevoordeling en geen systematische eenzijdigheid aangetroffen. De geconstateerde bevindingen (weglating van structurele context, asymmetrische conditionalis bij Gaza) zijn van beperkte omvang en niet van dien aard dat zij een schending van de pluriformiteits- of evenwichtigheids eis opleveren.

Aandachtspunt (geen schending, wel observatie):

Norm: Mediawet art. 2.1 — evenwichtigheid

Feitelijke omstandigheid: De Gaza-berichtgeving presenteert twee partijdige bronnen (Hamas via persbureaus en het Israëliëse leger) als de enige informatiebronnen, zonder verwijzing naar onafhankelijke humanitaire organisaties of internationaalrechtelijke instanties.

Tijdstempel: 00:19–00:34 — Citaat: "melden persbureaus op basis van informatie van Hamas" / "Volgens het Israëliëse leger ligt het dodental lager. Maar de aantallen zijn niet onafhankelijk te controleren."

Beoordeling: De expliciete erkenning van de verificatieproblematiek verzacht dit aandachtspunt aanzienlijk. Het is geen schending van artikel 2.1, maar een redactionele keuze die bij structurele herhaling over meerdere uitzendingen een patroon zou kunnen vormen dat nadere toetsing verdient.

Totaalbeoordeling Mediawet art. 2.1

Deze uitzending voldoet aan de eisen van artikel 2.1 Mediawet. Het bulletin rapporteert feitelijk, attribueert informatie aan bronnen en erkent expliciet de beperkingen van de beschikbare informatie. Artikel 2.1 vereist pluriformiteit over het totale aanbod van de publieke omroep, niet per individuele uitzending; een kort nieuwsbulletin van 5 minuten kan structureel niet aan alle pluriformiteitseisen voldoen. Er zijn geen aanwijzingen voor politieke sturing, redactionele partijdigheid of systematische schending van de onafhankelijkheids eis. De uitzending levert op zichzelf geen grond op voor een formele klacht of handavingsprocedure op grond van de Mediawet.

BRONNEN-DIEPTECHECK (verplicht voor alle geciteerde vakinstanties / NGO's / adviesinstanties)

In deze uitzending worden geen vakinstanties, NGO's of adviesinstanties geciteerd die een uitgebreide bronnentoets vereisen. De enige geciteerde bronnen zijn:

1. Persbureaus (niet nader gespecificeerd) — Gaza

- 1. Financiering:** Commercieel (AP, AFP, Reuters zijn beursgenoteerd of coöperatief gefinancierd); redactioneel onafhankelijk.
- 2. Mandaat:** Feitelijke nieuwsverslaggeving; compatibel met neutrale berichtgeving.
- 3. Belangenconflict:** Geen structureel institutioneel belang bij een specifieke uitkomst; wel afhankelijk van toegang tot conflictgebied.
- 4. Geloofwaardigheidsmatrix:**
 - D1 Belangenconflict: +1 (commercieel, geen directe partijdigheid)
 - D2 Persoonlijk risico: +2 (correspondenten in conflictgebied lopen risico)
 - D3 Vakbekwaamheid: +2 (professionele nieuwsorganisaties)
 - D4 Consistentie: +1 (doorgaans consistent in methodologie)
 - D5 Emotie vs. data: +1 (feitelijk rapportierend)
 - D6 Bronniveau: 0 (secundaire bron — Hamas als primaire bron)

• TOTAAL: +7 → BRONLICHT: GROEN

5. Tegenstem: Het Israëliëse leger wordt als tegenbron geciteerd; een onafhankelijke derde bron ontbreekt.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

2. Omroep Gelderland — EBS-busuitval

- 1. Financiering:** Publiek gefinancierd via NPO-stelsel en provinciale bijdragen.
 - 2. Mandaat:** Regionale nieuwsverslaggeving; compatibel met neutrale berichtgeving over regionale kwesties.
 - 3. Belangenconflict:** Geen direct institutioneel belang bij een specifieke uitkomst van het EBS-onderzoek.
 - 4. Geloofwaardigheidsmatrix:**
 - D1 Belangenconflict: +2 (geen aanwijsbaar conflict)
 - D2 Persoonlijk risico: +1 (regionale omroep kan druk ervaren van lokale belangen)
 - D3 Vakbekwaamheid: +2 (professionele journalistieke organisatie)
 - D4 Consistentie: +1 (regionale omroep met track record)
 - D5 Emotie vs. data: +2 (onderzoeksjournalistiek op basis van cijfers)
 - D6 Bronniveau: +1 (eigen onderzoek = primaire bron)
- TOTAAL: +9 → BRONLICHT: GROEN
- 5. Tegenstem:** EBS wordt indirect geciteerd; de provincie als concessieverlener ontbreekt als tegenbron.

3. Israëliisch leger — dodental Gaza

- 1. Financiering:** Staatsmilitaire instantie, gefinancierd door de Israëlische overheid.
 - 2. Mandaat:** Militaire communicatie; niet compatibel met neutrale berichtgeving over eigen operaties.
 - 3. Belangenconflict:** Direct structureel belang bij een lagere dodentelling in de internationale berichtgeving.
 - 4. Geloofwaardigheidsmatrix:**
 - D1 Belangenconflict: -2 (directe partij in conflict)
 - D2 Persoonlijk risico: 0 (institutionele bron, geen persoonlijk risico)
 - D3 Vakbekwaamheid: +1 (militaire expertise over eigen operaties)
 - D4 Consistentie: 0 (wisselende communicatie tijdens conflict)
 - D5 Emotie vs. data: +1 (cijfermatige claim)
 - D6 Bronniveau: +1 (primaire bron voor eigen positie)
- TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL
- 5. Tegenstem:** Hamas-informatie via persbureaus wordt als tegenbron gepresenteerd; onafhankelijke verificatie expliciet als onmogelijk aangemerkt.

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf kritisch moet worden beoordeeld. In deze uitzending worden geen bronnen als "erkend" of "gezaghebbend" gepresenteerd zonder nadere kwalificatie.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Persbureaus (niet nader gespecificeerd) — Gaza	+1	+2	+2	+1	+1	0	+7	GROEN
Omroep Gelderland — EBS-busuitval	+2	+1	+2	+1	+2	+1	+9	GROEN
Israëliisch leger — dodental Gaza	-2	0	+1	0	+1	+1	+1	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling

De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.

Geen juridisch oordeel

De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

schenkt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).

**Geen
causaliteitsbewijs**

Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.

**Geen oordeel over
intentie**

De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.

**Heuristisch
vergelijkingsinstrument**

De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt. Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven. In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.